

Budsjettforlik mellom Ap/Sp og SV 2025

Avtaletekst

Partiene i budsjettavtalen forplikter seg til at det kun er ved enighet mellom de tre partiene at det kan gjøres endringer i budsjettet i fagkomiteene og at ingen endringer eller alternative flertall inngås ved uenighet knyttet til disse behandlingene. Merknader i budsjettinnstillingene følger samme forpliktelse, for alle merknader, med unntak av partienes generelle merknader.

Partiene skal ikke danne andre flertall som har vesentlige budsjettmessige konsekvenser utover avtalt budsjettenighet i 2025.

Partiene er enige om at før mandat og sammensetning av utvalg omtalt i budsjettavtalen avgjøres skal det være enighet om innretning og sammensetning mellom partiene.

Regjeringspartiene skal, uten ugrunnet opphold, melde fra til SVs stortingsgruppe om eventuelle utfordringer eller uklarheter i gjennomføringen av avtalens punkter. Hvis et avtalepunkt ikke kan gjennomføres i tråd med ordlyden skal regjeringspartiene foreslå alternative løsninger og/eller legge frem en oppdatert fremdriftsplan.

Det settes opp oppfølging av budsjettavtalen på parlamentarisk ledernivå med et årlig møte i løpet av våren. Regjeringspartiene oppgir et fast kontaktpunkt som har ansvar for praktisk oppfølging av budsjettavtalen. Det skal gjennomføres rapporteringsmøter mellom statsministerens kontor og SVs stortingsgruppe.

Det skal være enighet mellom partiene før anmodningsvedtak fra inngåtte budsjettavtaler mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti kan kvitteres ut. Utkvittering skal skje i behandlingen om stortingsmeldingen om anmodnings- og utredningsvedtak. I slike situasjoner kan ingen av partiene forhandle med andre partier om enighet om anmodningsvedtak fra budsjettavtaler i inneværende periode.

Velferd og fordeling

1. *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å lovfeste retten til 12 timers gratis SFO i uken for elever fra 1.-3. trinn innen juni 2025.*

Tilhørende merknad:

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til økning på 550 mill. kroner til styrking av bemanning i skolefritidsordning (SFO). Disse medlemmer viser til at det er viktig at SFO-tilbudet har god kvalitet og tilstrekkelig bemanning. Disse medlemmer viser videre til at barn som har rett til ekstra oppfølging i løpet av skoledagen, ikke får med seg disse rettighetene over i SFO. Disse medlemmer viser til at midler til økt bemanning også bør benyttes til dette.

Disse medlemmer viser til at SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og

gi omsorg og tilsyn. Videre er SFO viktig for arbeidet med inkludering av barn i sitt lokalmiljø. Det er en styrke om man legger til rette for samarbeid med lokalt idretts- og kulturliv. Det er variasjon mellom kommunene knyttet til blant annet generell finansiering av tilbudet, bemanning og tilgjengelige lokaler. Rammeplanen for SFO gir rom for lokale variasjoner, satsinger og planer. Disse medlemmer viser videre til økningen på kapt. XX post XX på 20 mill. kroner til en søkbar pott for å øke kvaliteten i SFO, blant annet gjennom samarbeid med kulturskolen- og idrettslag.

Disse medlemmer viser videre til at 1.-3. klassinger per i dag har tilgang på 12 timers gratis SFO i uken, og at man i budsjettforliket for 2025 ber regjeringen fremme forslag om lovfeste retten til SFO for 1.-3. klasse innen juni 2025.

2. Stortinget ber regjeringen i løpet av våren 2025 fremme nødvendig lovforslag som sikrer unge voksne på 27 og 28 år de samme tannhelserettighetene som unge voksne i alderen 21 til 24, med ikrafttredelse senest fra 1. juli 2025.
3. Stortinget ber regjeringen innen 1. februar 2025 starte arbeidet med å definere hva som skal regnes som «nødvendig tannregulering» for barn og unge. Definisjonen skal leveres til Stortinget senest innen statsbudsjettet for 2026.
4. Stortinget ber regjeringen innen 1. juni 2025 starte arbeidet med å definere hva som skal regnes som "nødvendige tannhelsetjenester". Definisjonen skal leveres til Stortinget senest innen 1. juni 2026.

Tilhørende merknad:

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til NOU 2024:18 En universell tannhelsetjeneste. I rapporten foreslår utvalget at alle skal ha rett til nødvendige tannhelsetjenester og at det bør innføres gratis nødvendig tannregulering for barn og unge. Disse medlemmer viser til at utvalget ber om at det utredes nærmere hva som skal omfattes av nødvendig tannhelsehjelp og nødvendig tannregulering. På bakgrunn av dette mener disse medlemmer at det bør startes opp et arbeid for en definisjon av nødvendige tannhelsetjenester og nødvendig tannregulering. Definisjonen skal både kunne brukes medisinsk faglig og som en definisjon som kan innarbeides i tannhelsetjenesteloven for å utløse tannhelserettigheter.

5. Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg som skal se på personer med innvandrers- eller minoritetsbakgrunn sin tilgang og bruk av helsetjenester, for å få mer innsikt i hvordan ulike barrierer og sosialklasse påvirker mulighetene for helsehjelp og arbeidsinkludering.

Tilhørende merknad:

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at man i budsjettforliket er enige om å sette ned et utvalg som skal se på personer med innvandrers- eller minoritetsbakgrunn sin tilgang og bruk av helsetjenester. Utvalget skal gjennom egen kunnskapsinnhenting og bruk av registerdata og annen kjent kunnskap om deres helse og tilknytning til arbeidslivet, beskrive hvordan ulike barrierer og sosialklasse påvirker mulighetene for helsehjelp og arbeidsinkludering.

6. *Stortinget ber regjeringen i løpet av inneværende stortings sesjon fremme forslag om en registreringsordning for ideelle velferdsaktører.*
7. *Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til ny lov om registrering av ideelle velferdsaktører, som også inkluderer en juridisk definisjon av ideelle velferdsaktører. Lovproposisjonen fremmes for Stortinget i løpet av inneværende stortings sesjon.*
8. *Stortinget ber regjeringen i kvalitetsmeldingen for barnevernet foreslå tiltak for oppbygging av det statlige barnevernet, som gir økt kapasitet og beredskap, og som skal kunne bidra til å redusere behovet for dyre enkeltkjøp.*
9. *Stortinget ber regjeringen i kommuneproposisjonen for 2026 utrede behovet for at kommuner i innsatssonen i Nord-Troms skal få distriktstilskudd Nord-Norge mer lik satsene i Finnmark.*

Tilhørende merknad:

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at kommuner innenfor innsatssonen i Nord-Troms har utfordringer med høy fraflytting og store demografiske utfordringer på samme nivå eller høyere enn kommuner i innsatssonen i Finnmark. På bakgrunn av disse utfordringene er flertallet enige om å utrede økning av satsene i distriktstilskudd Nord-Norge til et nivå mer lik satsene i Finnmark.

Grønn omstilling

10. *Stortinget ber regjeringen gi Gassnova et tilleggsoppdrag til det pågående arbeidet med et veikart for CO₂-håndtering fra industri- og avfallshåndtering. Tilleggsoppdraget skal legge opp til at Gassnova, sammen med Siva og andre aktuelle virkemiddelaktører, innen juni 2025 utreder barrierer og legger frem en plan for utvikling av regionale industriklynger med fellesløsninger for fangst, transport og lagring av CO₂. Det skal vurderes om det er behov for statlig koordinert anskaffelse av transport- og lagertjenester for å få tilstrekkelig volum til å kunne utløse flere norske prosjekter for fangst av CO₂. Regjeringen bes videre om å legge frem forslag til tiltak og virkemidler som oppfølging av dette arbeidet i forbindelse med statsbudsjettet 2026.*
11. *Stortinget ber regjeringen utforme et støtteprogram som en serie med auksjoner for å kutte store utslipp og oppnå negative CO₂-utslipp innen industri og avfallshåndtering og komme tilbake til dette i statsbudsjettet for 2026. Stortinget ber regjeringen se hen til auksjonsmodellene i Danmark, Sverige, Tyskland, Nederland og Frankrike i arbeidet med å utvikle auksjonsprogrammet.*
12. *Stortinget ber regjeringen, i løpet av vårsesjonen 2025, sette ned et offentlig utvalg som skal utarbeide en strategi for å bedre økonomiens omstillingsevne, industriell*

utvikling og næringslivets konkurransekraft, særlig i lys av at produksjonen av olje og gass på sikt vil avta.

13. *Stortinget ber regjeringen om at det i ny styringsavtale for Enova legges til grunn at Enova som del av helhetlige virkemiddelpakker i Klimastatus og plan skal utløse utslippskutt over perioden på minimum 4 millioner tonn i hele økonomien og understøtte regjeringens mål om 10TWh strømsparing i bygg i 2030, sammenlignet med 2015-nivå.*

Tilhørende merknad:

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk venstreparti, er enige om at Enova i kommende avtaleperiode bør bidra til betydelige utslippskutt. Disse medlemmer understreker at det er kort tid til 2030, og Enova bør derfor i større grad støtte moden teknologi og tiltak i modne markeder for å sørge for raskere bytte til nullutslippsløsninger.

14. *Stortinget ber regjeringen gi ekspertgruppen for sirkulære aktiviteter et tilleggsoppdrag om å utrede en tekstilavgift. Utredningen skal leveres innen april 2025.*

15. *Stortinget ber regjeringen legge til grunn trafikkstart senest innen 2026 for direkte dagtog fra Oslo til København og/eller Hamburg, herunder å gå i dialog med nødvendige myndigheter og operatører for å utforske markedsgrunnlaget og eventuelle praktiske forhold som er nødvendig for å få på plass et slikt togtilbud. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget med en statusoppdatering innen statsbudsjettet for 2026.*

Tilhørende merknad:

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at partiene er enige om at regjeringen skal sikre direkte nattog mellom Oslo og København innen 2030. Disse partiene er enige om at regjeringen i tillegg til nattog, også skal sikre direkte dagtog mellom Oslo og København. Disse medlemmer mener at et dagtogtilbud mellom de to hovedstedene bør kunne etableres på kommersielle vilkår, men at det kan være aktuelt med en viss støtte i en oppstartsfasen. Disse partiene er opptatt av at regjeringen legger til rette for at mulige aktører kan starte opp et tilbud så raskt som mulig, og senest innen 2026.

16. *Stortinget ber regjeringen i løpet av 2025 utrede forslag til reguleringer for cruisenæringen, herunder forslag til konsesjonssystem, basert på tåleevne for natur og kystsamfunn. Utredningen skal inkludere krav til lavutslipp ved seiling og nullutslipp ved kai, samt krav til kjøp av lokale varer og tjenester i anløpshavnene.*

17. *Stortinget ber regjeringen innen 1. februar 2025 sende på høring forslag om å gi elvarebiler generell adgang til kollektivfeltet med sikte på innføring fra august 2025, der de ikke har det i dag, med mindre lokale behov tilsier begrensninger. Høringen skal omfatte at elvarebiler skal unntas for eventuelle samkjøringskrav.*

Tilhørende merknad:

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Statens vegvesen har levert rapport om «Tilgang til

kollektivfelt», der man blant annet vurderer muligheten for å gi elvarebiler en generell adgang til kollektivfeltet. Disse medlemmer viser til at pågår et arbeid med å vurdere hva som er riktig bruk av kollektivfeltene generelt fremover, herunder å vurdere å gi el-varebiler tilgang.

Natur

18. Stortinget ber regjeringen om å ikke lyse ut første konsesjonsrunde for gruvedrift på havbunnen i 2024/2025.

Tilhørende merknad

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til den foreslåtte bevilgningen på kap. 1810, post 21 og understreker at det er behov for mer kunnskap om natur- og miljøforhold i dyphavet i alle deler av norsk kontinentalsokkel. Disse medlemmer mener at midlene blant annet skal brukes til miljøkartlegging og målinger av bunnstrømmer i regi av Havforskningsinstituttet. Ressurskartlegging skal ikke innebære bruk av metoder som kan gi skade på miljø.

Annet

19. Stortinget ber regjeringen sende på høring forslag om å redusere utførselskvoten til 10 kilo per person med sikte på ikrafttredelse fra 1. juli 2025.
20. Stortinget ber regjeringen sende på høring forslag om en utvidelse av dagens forbud mot utslipp av behandlingsvann til nye områder som er viktig for fiskeriaktivitet, ut over der det er et spesifikt forbud i dag, med sikte på utvidelse av forbudet i løpet av 2025.
21. Stortinget ber regjeringen innen juni 2026 legge fram en stortingsmelding om Norges langsiktige internasjonale innsats for fred og forsoning.

Andre merknader

22. Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til økt bevilgning på kapittel 732 post 72 om styrking av tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Disse medlemmer viser til at midlene skal brukes til å sørge for en tilleggsanskaffelse for å øke kapasiteten hos de ideelle behandlingstilbudene og for lengre behandlingsopphold.
23. Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til økningen på 50 mill. kroner på kapittel 560 post 50 til Sametinget, sammenlignet med regjeringens forslag.
Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Rapporten viser at det er behov for en styrking av

samiske språk som ledd i en oppretting etter fornorskingen. I behandlingen av rapporten gjorde Stortinget flere vedtak som skal bygge opp under en nasjonal satsing på samiske språk. Disse medlemmer viser videre til at det er et demokratisk prinsipp at de som erfarer konsekvensene av politiske beslutninger, selv får muligheten til å øve innflytelse på politikken som angår dem. Som samenes folkevalgte og representative organ har Sametinget kunnskap om hva som er de største utfordringene og behovene i ulike samiske lokalsamfunn.

24. Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke bevilgningen til natursatsing i kommunene over posten «Tilskot for å ivareta naturmangfold i kommuneplanlegging» med 100 mill. kroner. Flertallet er enige om at i tillegg til å benytte midlene til samme formål som i 2024, skal støtten også kunne tildeles kommuner som ønsker å bli arealnøytrale.

25. Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk venstreparti, er enige om en virkemiddelpakke for å stimulere til økt klima- og energiomstilling i industrien. Enigheten med industrien om CO2-kompensasjonsordningen innebærer at kraftkrevende industribedrifter må legge fram en forpliktende klima- og investeringsplan og gjennomføre tiltak innen 2034. Krav om at 40 prosent av mottatt støtte skal gå til energi- og klimatiltak tilsvarer 2,8 mrd. kroner i året. For å sette ytterligere fart på omstillingen i industri og avfallsforbrenning, er disse medlemmer enige om å tilrettelegge for industriklynger med fellesløsninger for CO2-håndtering og bevilge 1000 mill. kroner til styrking av punktutslippsprogrammet under Enova.